

JANKOVIĆ-IZSÓ NÓRA

Időben

0.

Egy szombati nap délelőttjén hagyott el a feleségem. Minden rokon, minden ismerős és állítólag már minden idegen is tudta, hogy rám többé nem fog várni, én mégis, aznap is pontban tizenegy órakor kikeltem az ágyból, megittam az előző este kihűlt filteres teát, és ismét hozzá indultam. Kiérve az utcára ismét megcsapott a szürkeség: azok az idők jártak, amikor már mindenki hozzászokott az örök esőkhöz, és senki sem hordott magánál esernyőt, az árusok pedig már rég vízálló nejlonszakkokkal bástyázták körül mirelitkészleteiket.

Már hónapok óta nem tudtam rendesen aludni, hiába határoztam el minden alkalommal, sosem sikerült elég korán lefeküdnöm ahhoz, hogy mély álomba tudjak szenderedni. Tulajdonképpen az egész már ott el volt rontva, hogy egyszer sem sikerült időben felkelnem ahhoz, hogy délelőtt valami hasznomat is vegyem, a késő délutáni kávé után viszont olyan erőre kaptam, hogy sajnáltam magamtól a rendes alvást. Meg sem érdemeltem. Mostanra pedig már arra is rájöttem, a dolog nem is ilyen egyszerű, átok ül rajtam: kristálytisztán emlékszem arra az estére, amikor tíz órakor bementem fogat mosni a fürdőszobába, de kiérve már éjfél múlt, pedig csak öt percet töltöttem bent. Hiába tehát minden erőfeszítés. A nejem áldott jó természetű volt, mindezt csendesesen tűrte, megkésétt reggelik, vacsora helyett estebéddek, éjjeli csörtetés a vécébe. Nem is tudom, hogy működhettünk így az utóbbi időben mi ketten, ebben a váltott műszakban már alig láttuk egymást, egyedül az ebédlőasztal mellett érhattük el a másikat – külön szobánk volt, pedig mindketten otthon dolgoztunk. Én egy meg nem értett illusztrátorban, ő egy kisebb főiskola földrajz-tanárában vélte megtalálni önmagát, utolsó együtt töltött félévünket viszont alkotói szabadságára fordíthatta: felkérték, hogy szerkesszen meg egy új tankönyvet, s ennek köszönhetően osztozhattunk egy munkahelyen, az otthonunkon.

Március közepe táján történt, hogy meglepetésemre nem jött le az egyik közös ebédünkre. Pedig aznap valahogy kivételesen legújabb grafikáimon való kínlás helyett úgy döntöttem, korábban asztalhoz telepedek, hátha ő is előbb érkezik, esetleg segítek neki téríteni vagy merek én a levesből. Biztos voltam benne, hogy hiányzásának csakis az lehet az oka, hogy már most finisben van a könyvé-

vel, elképesztő munkatempóban tudott haladni, és elég jól ismertem ahhoz, hogy tudjam, ilyenkor már egy pillanatra sem szereti abbahagyni, amit csinál. Egyedül fogyasztottam hát el a paradicsomlevest és a rakott krumplit, és annyira jókedvem volt, hogy úgy döntöttem: az első fogás betűtésztaiból kirakom a „koszonom” szót. Úgy emlékeztem, a feleségem is játékos kedvű. Délután pedig már nekem is jobban ment a munka, sikerült három oldal sorozatképet készíteni törzsanyagomhoz, így ha újra későn is, de végre elégedetten alhattam el.

Amikor másnap délelőtt lementem a konyhába, megdöbbenő látvány tárult elém. Megláttam az asztalon az előző nap terítékét, a rég kihűlt maradékokat, a tányérom szélén a betűtésztaiból kirakott „koszonom” szót. Ijedten szaladtam fel Noémi szobájába, de ajtaját zárva találtam. Régóta kerültem a testi erőfeszítéseket, de így is könnyű szerrel be tudtam nyomni az ajtót.

Az asztalára borulva feküdt, az arca tiszta tinta volt.

Huszonkét napon át jártam hozzá a kórházba. Azelőtt mindig, ha halványan is, de mosolygott rám, kedvesen érdeklődött munkám felől, tervezte a még együtt töltött ünnepeket, amióta viszont elköltözött tőlem, a vasrácsos ágyba, valahogy hűvössé vált. Persze szelíd volt, mindig udvarias, amikor megérkeztem a bonbonnal, bizakodó, amikor a vizit felől érdeklődtem, türelmes, amikor sosem tudtam elég ügyesen betenni a vázába a vizet, úgy, hogy közben ne locsoljam össze vele az infúzióját, meg egyébként is, azt a rengeteg drótot, ami körülölelte kis testét, mint egy nádszál vékony, halvány virágot a sűrű indák, vagy egy szentet a glóriás dicsfénye. Nem lehetett tehát semmi kivetni valót találni viselkedésében, de én éreztem, valamilyen áttörhetetlen fal van köztünk, számáram már ismeretlen vagyok, egy rég megfejtteni próbált, de végül ott hagyott egyenlet, egy képlet, amit az orvosin kellett volna valahogy bemagolni, ha nem hagyjuk mindketten ott a második év után. Mindezen aggasztó jelek ellenére mégsem mertem arra gondolni, hogy tényleg itt fog hagyni. Mégis megtörtént.

Aznap is bement a közeli pékségbe a gyűrött, sötét öltönytadrágos, fekete kabátos úr, aki csak egy kávéért kér, sötéten, mint a holdtalan éjszaka, megveszi a pult alól árult, kertből szakított csokrot, csakhogy annyira romantikusnak tűnjön, persze, mintha ő szedte volna, és igen, a fehér lova is ott parkol valahol, a körút meg a szupermarket sarkán, és a kórház előtt még belenéz a tükörbe, és kitalál egy új mosolyt az ő egyetlenének.

Ilyennek utáltam magam sokszor, vagy csak a lelkiismeretemet nyugtattam meg, mindezenre megvolt az általános önvizsgálat, miközben megmászta a két és fél emeletet. Persze csodálkoztam, hogy ezúttal miért ültetnek le a folyosón, amikor mindig azonnal beengednek Noémihez, de most úgy tűnt, várnom kell. Fogalmam sem volt, mi történhetett, leültem az egyik műanyag székre, ami nyilván fehér volt, a falakkal egyetemben, és persze nem hiányozhattak a zöld csempék, és az orrfacsaró fertőtlenítőszag sem. Hátrahajtottam a fejem, szorongattam a csokrot, a kezeim izzadtak. Lassan eluralkodott rajtam a szokásos reggeli émelygésem, üres gyomrom fortyogott, panaszkodott, szurkált, nem akart békén hagyni, én mégis pont ezt élveztem. Ilyenkor jutottak eszembe legkedvesebb illusztrációim, az éhség látomásokkal ajándékozott meg, így gyakran hívtam vendégül egy-egy étkezés kihagyásával. A legújabb jelenésem elég életszerűnek tűnt: egy idős, hullámos hajú beteg, egy töpörödött néni csoszogott felém, a kihalt folyosón, járókerettel, megállt előttem, először jobbra, majd balra nézet, aztán hirtelen elne-

vette magát. Elég ijesztő volt, az egyik szemét nem tudta kinyitni. Aztán kinyílt egy ajtó, távolabb valamivel, a lift mellett. Hegedű hangja szűrődött ki rajta, valami ismert dallam, de mégsem tudtam rájönni a darab vagy dal címére, mert túl messziről szólt ahhoz, hogy meg tudjam állapítani. Közben a néni eltűnt, amit nem tudtam nagyon mire vélni, de nem is érdekelt. Ismét hátrahajtottam a fejem, elmerültem a hegedű hangjában, amelyhez más hangszerek is csatlakoztak, becsuktam a szemem, a fejem lüktetésére koncentráltam, a zene pedig lassan elhalkult. Valószínűleg a közjátéknál tarthattak. Ilyenkor régen is szinte oda kellett tapasztani a fülünket a rádió hangfalaihoz, hogy egy hangról se maradjunk le, ekkor színleltek némaságot a hangszerek, de a legfigyelmesebbek mégis érzékelhették a halk neszezést, a húrok finom, érzékeny pendülését, és a kifinomultabbak azt is észrevehették, hogy csak egy, de pontosan csak egyetlen pillanatra, még egy másodperc sem volt az, amikor viszont tényleg teljes csend ült a zenekarra. A bátyámmal tudtuk, hogy ez a tökéletes, az elmúlás pillanata, ami után felharsog minden hangszer, így halnak és születnek az emberek, aztán a záróakkordok, könnyek és taps után mindenki hazamegy, amíg el nem kezdődik a következő élet.

Közben lassan kinyitottam a szemem. A zene ismét erőteljesebb lett, émelygése, ez a furcsa szédülés alábbhagyott, én meg egyszer csak nagyon türelmetlen lettem. Az idő ugyanis már dél felé haladt, és nekem is sok dolgom volt még aznap, a kezem meg már annyira izzadt, hogy szinte kicsúszott belőle a virág. Így a folyosó egyetlen ablaka felé vettem az irányt, hátha nyerhetek egy kis levegőt, vagy legalább egy kis időt a virágnak, mielőtt végleg elaszalódik az ujjaim között. Hát ekkor történt az a bizonyos dolog... Még ma is, kristálytisztán emlékszem arra a pillanatra. A szám ízére, ahogy a zakóm a csuklómhoz ér, ahogy a nefelejcs fonnyadt szára a tenyeremhez tapad... Emlékszem, amikor megfordultam, és akkor hirtelen, egészen tisztán láttam, hogy a hegedűszóban Noémi, az én Noémim, úgy ahogy volt, egy szál hálóingben, kiengedett hajjal, mezítláb, infúziós dróttal a kezében távozik a folyosó másik irányába, a hátsó kijárat felé, szinte a zene ritmusára mozogva, majd pedig eltűnik oldalt, a lépcsőfordulónál.

Lerogytam egy székbe. A kezemben szorongattam a hervadt virágot, a rokonok, ismerősök, ismeretlenek és orvosok, pedig éreztem, hogy feketén, csendesen felém közelítenek, a hátam irányából. A szemem könnybe lábadt, és bár nem kérdeztem, de másra se tudtam gondolni, mint hogy hol van.

De nem vártam meg, hogy megérkezzen az a sok ismeretlen valaki, aki majd közli velem, hogy elhagyott, hanem elhatároztam, hogy elindulok a lépcsőforduló felé, és megtalálom Noémit. Már nem voltam illusztrátor. Csak egy férfi, akibe annak idején bele-szeretett a felesége.

1.

Egy szűk kis folyosó választotta el az utolsó lépcsőfokot a hátsó kijárattól, s bár csak pár lépést kellett tenni, a szürke ég alá érve, a parkolóban sehol sem láttam Noémit. Elindultam az egyik irányba, és elkezdtem kérdezgetni az embereket, hogy nem látták-e egy hálóinges, fiatal, hosszú hajú nőt. Csak akkor mentem a lakásunkra, amikor már annyira zúgott a fejem a sok elutasító választól, hogy be kellett vennem egy fájdalomcsillapítót. Mindig tartottam otthon, valahogy biztonságot adott a kapszulák hűvös tapintása. Még elég korán volt ahhoz, hogy véget érjen az általános munkaidő, így várnom kellett azzal, hogy felhívjam valamennyi közös ismerősünket, vajon látták-e az én

Noémimet. Így ebédért indultam a konyhába, persze a kis, telefonszámos noteszünket már kikészítettem a készülék mellé, a hatra beállított ébresztőórával egyetemben, és feltartam a hűtő egész tartalmát, úgy, ahogy volt: a tonhal konzervet, két szem paradicsomot, az uborkát és a parmezán sajtot. Jóllaktam. Végül talán a fájdalomcsillapító álmosított el, talán a kórházban történtek fárasztottak ki, de mindenesetre lehajtottam a fejem a kis asztalunkra. Nem tudom, aludtam-e vagy csak feküdtem, de úgy tűnt, nem sok idő telik el, s az ébresztő megszólalt. Persze, mondtam már, nálam a belső idővel valami nincs rendben, így nem lehet tudni, valójában meddig is feküdtem így. Az A betűnél kezdtem a nevek keresgélését, hiába tudtam, hogy csak K-tól vannak barátaink, a papírok, grafikák, könyvek és noteszek világában rendszerető voltam. A telefonálgatásom mindössze negyed órán át tartott, hiába is volt ugyan a noteszben hatvanöt név, valamért a legtöbben fel se vették, elkezdtek sírni, vagy meg se szólaltak a telefonban, az egyikük meg csak makogott, így információk híján úgy láttam, egyedül kell megoldanom a dolgot.

Ahogy körülnéztem a lakásban, észrevettem, hogy mennyire rideg, magányos, lett az egykori otthonunk, és érdekes, ekkor éreztem először, hogy többé nem akarok ott maradni. Elsőre elképzelésem sem volt, hová mehetnék, a szüleimnek megvan a maguk baja, még egy kanapéjuk sincs abban a kis garzonban, Péterrel már nem tartom a kapcsolatot, másra meg még úgyse számíthatnék. Pénzem sem volt nagyon, az utolsó félévünk elég szűkösre sikerült, amúgy sem voltam az a spórolós típus, annak idején, az egyetem alatt még a lakbért is alig tudtam fizetni. Akkoriban ismertem meg Noémít. Fogalma sem volt, mihez kezdhetnék, végső elkeseredésemben arra jutottam, hogy mégis csak az az egyetlen értelmes lépés, amit tehetek, hogy kiveszek valahol egy szobát.

Összepakoltam hát, ami belefért a kis bőröndömbe, egyszerűen bezártam az ajtót, és többé nem is néztem a lakásunk felé. Tudtam, hogy már későre jár, de egy dolog vezérelt: csak az a síri csönd ne legyen. Találtam is egy lepukkant motelt, de nem sokáig maradtam ott, és hamar úgy döntöttem, felveszem a kapcsolatot a régi, egyetemi főbér-lőmmel. A motelben nem működött a telefon, így egy telefonfülkéből próbáltam elérni három egész álló nap, és egyik este végre sikerült is. Persze, ő belekiabált a telefonba, hogy megvesztem, mit akarok én itt, nem megy az úgy, egyik-pillanatról a másikra, a hónap közepén, meg már amúgy is későre jár, de amikor egy hatnullás összegről beszéltem neki, amihez nem tudom honnan vettem a bátorságot, eléggé felgyorsult a dolog, és megígérte, hogy fél órán belül a régi háztömbnél lesz. Sejtelmem sem volt, miből keríttem elő hónap végéig azt a pénzt, de akkor csak a kulcsok érdekelték. A férfit a bérház kapujánál vártam be, miközben mosolyogva közeledett felém, még mindig a szokásos kék barettsapkáját viselte. Felmentünk az emeletre, befordultam a jól ismert oldalsó beszögellésnél, és a kulcsokat kértem. A pasas erre eléggé kiakadt, hogy azt képelem, hogy csak így beenged, és előhalászott valamilyen többoldalas papírt az övtáskájából, a falnak támasztotta, hogy alá tudjam írni, és csak miután odafirkáltam a nevem háromszor, és persze letettem a foglalót – amiről ő nem tudta, hogy a maradék pénzem nagy része volt –, engedett utamra a kulcsokkal, meg a sötét csönddel. Úgy látszik, hiába próbáltam otthagyni a volt lakásban, a némaság ezentúl mindenhová követni fog.

Fáradtan dobtam le egyetlen bőröndöm a földre, és roskadtam le a régi karosszékre, a lábam, ahogy régen, az ágyra tettem, és amikor egy pillanatra becsuktam a szemem... És kinyitottam, őszintén megdöbbsentem attól, hogy tulajdonképpen semmi sem változott azóta, amióta én itt laktam, sőt lehet, azóta senki sem élt itt, minden bútor zöld, sötét és egyhangú volt, hideg, poros, s hirtelen olyan gondolatom támadt, hogy lehet,

hogy nem is volt igaz semmi az elmúlt öt évből, lehet, hogy most is orvostanhallgató vagyok, április van, holnap zh-t írunk, és én egyedül vagyok, mint, ahogy mindig is.

Utcai ruhában aludtam el.

2.

Még sötét volt, amikor felbédtem. Körülnéztem a szobában. Minden ott volt, ahol azon a napon hagytam, amikor kiköltöztünk. Voltam annyira bolond, hogy direkt olyan állapotba rendeztem el, mint mikor magányosan éltem ott, talán megadva az esélyt, hogy az újabban beköltöző szerencsétlenre ugyanúgy találhasson rá a szerelem, mint annak idején rám, vagy csak irigyeltem minden arra járótól még Noémi keze nyomát is. Akkor persze még nem sejtettem, hogy én leszek az a beköltöző szerencsétlen, és ezúttal végképp egyedül élek majd. A két fotel, a dohányzóasztal, az arckép nélküli tükör és az ágyak magányosan széthúzva nyújtóztak el a padlón, mintha sohasem tartoztak volna össze, pedig ez nem volt igaz.

Senki sem járt az utcákon, senki sem oltott villanyokat a szemközti épületekben, így senki sem láthatta, ahogy szép lassan kinyitom az ablakot, ránézek az órára, és mivel nem tudom eldönteni, hogy a hajnali kettő még az előző naphoz tartozik, vagy már másnap van, így az időtlenségben úgy döntök, beelógotom a lábam annak végtelen mélyébe, és kiülök a párkányra. Nem csodálkoztam, hogy nem égnek az utcai lámpák, az eső úgyminden fényüket elmossa, s így amúgy is sokkal izgalmasabb: mert a végtelen feketeségben, amely elterül a lábaim, és azok lábai alatt, akik szintén valamilyen úton-módon, vagy a munkahelyük, vagy válás vagy betegség, halál, megcsalás miatt felkerülnek saját életeik párkányára, úgy érezhetik, nemcsak tíz, húsz méter, hanem többmillió kilométer nyílik meg testük alatt, s már csak egy utolsó döntés, a szabad akaratuk által felkínált utolsó lehetőség választja el őket, attól, hogy eggyé váljanak a semmivel. Még az is meglehet, hogy ez is része volt annak a bizonyos „szeretetdíjcsomagnak”. Ez a legújabb szolgáltatás, amit már azután vezettek be, hogy megházasodtam, és elköltöztem innen. Úgy hallottam, nagyon hatékony. A bér- és garzonlakások mindegyikének tv-készülékei alatt megtalálható egy-egy átlagosnak tűnő prospektus, amely mégsem egy egyszerű lakberendezési tárgyakat vagy kerti bútorokat kínál valami. Egy tematikus újságról van szó, amely első oldalain tartalmazza azokat az alapvető szolgáltatásokat, amik a magányos, üres lakásokban meghúzódóknak járnak. Kábelcsatorna, zacskós levelesek, d kategóriás pornó, wifi, úgy látszik, legújabbban pedig a párkányról ugrás végtelen mélységének illúzióját csapták hozzá az alapdíjcsomaghoz. Vagy az is lehet, ez valami limitált bónusz, ami addig jár, amíg a készlet tart. A prospektus ezen felül tartalmaz plusz megrendelhető termékeket, persze a rögzített áron felül: házibulit, haverokat, piát, és egy-két középkorú, ám annál tapasztaltabb prostituáltat. Noémi persze mindezen szörnyülködött, én azért megértőbb voltam. Magányában sok mindenre előfizetne az ember.

Egész kellemesnek találtam ülőhelyemet, és elég alkalmasnak is arra, hogy pontos haditervet készítek fejemben Noémi felkutatására. Azt már tudtam, hogy mire nem számíthatok. A közös ismerőseink, barátaink teljesen kilőve. A munkahelye szintén. Nevetséges lenne, hogy előlem akar szököni, de a házunktól pár száz méterre az Alpokról meg a Kaszpi-tengerről beszél. Amúgy is, még két hete hátra volt az alkotói szabadságból. Az anyjáék? Nem hiszem, hogy Norbi szívesen látná a mostohalányát, mindig is kerülték egymást. Akkor hát merre lehet?

Addig valamiért a tervem, tudom, röhejesen hangzik, de tök simának tűnt. Legalábbis az eddigi lépések olyan egyértelműek voltak. Rutinszerűek. Én láttam, ahogy Noémi elmegy, utánaeredek, nincs meg. Hazaérek, telefonálok, látta-e valaki, senki. Felmegyek a szobájába, és miután rájövök, hogy magam vagyok, elköltözöm, hogy ott kieszeljem a haditervet. A baj csak az, hogy ekkor jövök rá, hogy semmi kapaszkodó. Eddig tartott a rutin. Körülnézve csak sötétet látok. Nem látom Noémit, ahogy befordulna az utcán, nem látom, ahogy leszaladna nekem a kisboltba tejért, vagy kihúzóért a szemközti papíró-szerbe, hogy be tudjam fejezni a tételtem, nem látom a kis étterem teraszán, ahogy az imádott ananászlevét megrendelné. Nincsenek barátaim, rokonaim vagy szeretőim, akiknek kisírhatnám a vállán magam, segítséget vagy megértést kérve. Még a rajzban is tehetségtelen vagyok.

Nem voltam vallásos. Ha nappal van, süt a nap. Ha esik, hát esik. Ha sötét van, egyedül vagy.

Csak egy pillanatra fordult meg a fejemben hogy megteszem... De végül óvatosan megkapaszkodtam az ablakban, valahogy visszaverekedtem magam a szobába, leültem a kanapé szélére, és férfikoromban először próbáltam meg sírni.

Nem sikerült.

3.

Hiába próbáltam megtudni, mennyi az idő, amikor kinyitottam a szemem, és órára sandítottam, meglepetten vettem észre, az üvege megrepedt, a kis percmutató meredten, görcsösen kapaszkodott a kettesbe, a nagymutató pedig bár a segítségére akart sietni, mégis örökre megragadt az egyes után három lépéssel. Nem emlékeztem, hogy a párkányon történt-e még az incidens, vagy alvás közben egyszerűen a falnak ütöttem véletlenül, de mindegy is, már nem volt mit tenni. Még mindig abban a ruhában voltam, mint talán hat nappal azelőtt, és az éhség is kezdett úrrá lenni rajtam, így elhatároztam, végre lezuhanyozok és eszem valami meleget. (Tudniillik a hotelben csak száraz kenyéren és húskonzerven éltem, a lakásban meg szinte még azon sem. A hűtőben találtam egy hosszú lejáratú mogyoróvaját meg egy csomag háztartási kekszet. Hogy ez utóbbit kirakta oda, az máig rejtély számomra.)

Jólesett a langyos vizet az arcomra engedni, és a zuhany alatt sikerült megszabadulnom nyomasztó álmomtól: hogy egy szűk, sötét folyosón futok, és segítségért próbálok kiáltani, de hangom erőtlen hozzá. A tiszta ingtől meg már szinte egészen más embernek éreztem magam, majdnem el is mosolyodtam, de ahogy az alsó gombhoz értem, ismét erőt vett rajtam valami nyomasztó érzés. Ott volt Noémi keze nyoma. Az utolsó gombnál mindig ráncosan hagyta az inget. Valahogy mindig akkor fáradt el.

Ahogy kértem az utcára, megcsapott a lámpák fénye, a benti félhomályban szinte elszoktam a várostól, pár percig csak úgy tudtam közlekedni, hogy a szemem felé tartottam a kezem. De a Fötér után befordultam jól ismert kis mellékutcánk felé, ahol egy kis ködlámpás függött a hívogató réztábla alatt, s aminek most is sikerült becsalogatnia vagy egy tucat vendéget az étterembe. Először megtorpantam, vajon biztos jó ötlet oda-menni, talán még emlékeznek is ránk, talán kérdezősködnek, és akkor én nem is tudom majd, mit felelhetnék azokra kérdésekre, hiszen még én sem tudom rájuk a választ. De

olyannyira éhes voltam már, hogy nem volt mit tenni. Elindultam hát a macskaköves úton, valahol, távolabb a Claire de Lune-t játszották, én pedig betértem a régi fogadóba. Félelmeim, mint olyan sokszor, ismét megalapozatlanok voltak. Bár a vendéglő tapétája még ugyanaz volt, mint annak idején, a személyzetet teljesen lecserélték, más volt az asztal, a szék a kis sarokban, ahol Noémivel annyit ültünk, és még abban sem voltam biztos, hogy lehet-e itt még egyáltalán wienert kapni. Mindenesetre leültem az egyik asztalhoz, és elkértem az étlapot. Elsőre úgy tűnt, olasz tésztaféléken és francia sajttálaton kívül nem sok mindennel szolgálnak, de nagy megkönnyebbülésemre feltűnt a bécsi szelet az utolsó előtti oldalon. Persze vegyes körettel kértem és ananászlével. Mi mással. Igazság szerint mindkettőt utáltam fiatalabb koromban, de Noémi annyira rajongott értük, a tényérről lelógó elefántfülért meg a trópusi almáért –egyébként máig nem tudom, hogy jutott el ez utóbbi asszociációhoz, hogy én is ugyanazt rendeltem. Akkor jöttem rá, hogy milyen finomak is így együtt, ahogy két teljesen más kontinens ízeként összeolvadnak a számban, és bár együttélésünk utóbbi évében valahogy megint mellőztem őket, most valahogy nem lett volna kedvem mást rendelni. Körülöttem középkorú házaspárok, jó módú üzletfelek, laptopos menedzserek ültek, de a sarokban ismét felsejlett a fiatal pár alakja – a történelem mindig ismétli önmagát, csak hogy legyen kiket irigyelni. Egymás nevetésébe fonódnak, még azt a kis asztalt is olyan nagy távolságnak érzik, hogy igyekeznek székeiket közelebb húzni egymáshoz, persze a pincér már türelmetlen, mikor rendelnek végre, de ők csak beszélgetnek, és sutyorognak, csókokat lehellenek egymás fülébe. Aztán kitalálják, hogy hogyan jöhetnek ki a legolcsóbban, egy italt kérnek két szívószállal, rántott szeletet körettel...

... és bár utálok a gombát, ezúttal belegezem, hogy gombás rizst kérjünk, mert bár drágább egy kicsivel, mint a másik, Noémi csak nyúz, hogy kóstoljuk meg, aztán amikor sikerül meggyőznie, jót kuncog a turpisságán, ahogy a piros szívószálat a szájába veszi, én meg nem tudok haragudni rá, hiszen a nagy nyomás: a szüleim elvárásai, az életem zavarossága mellett ő az egyetlen, aki mellett önmagam lehetek. Látom, ahogy a menedzseryerek minket bámul: ilyen nevetésben nem lehet dolgozni, de mi csak a pillanatnak élünk és persze a két elefántfülnek. Közben nekiveselkedem, hogy előadjam Neki a nagy elméletemet a társadalmi menekülésről, mi szerint ha valaki nem tud ön maga lenni, a társadalom által elvárt, megkreált szerepekbe menekül, és látom, hogy nem untatom. Tényleg érdeklek őt, és nem röhög ki, hogy a sulis helyett képregényeket akarok rajzolni, meg illusztrálni posztmodern regényeket, és nem bánja, ha fél órakon át beszélek magamról, a jövőmről, vélt tehetségeimről, terveimről. Aztán kinézünk az ablakon, az egyik kis sarkában épphogy látni az eget, beszél nekem a felhőről, mindenféle fátyol, meg pehely és gomolyfelhő képződményről, arról, hogy hogyan lehet az ujjunkkal megállapítani, hogy bárányfelhőt látunk-e vagy sem, és én nem is értem, hogy nem vettem eddig észre, hogy a világ ennyire szép is tud lenni.

A Wiener kihűlt, amire hozzányúltam, de így is hamar megettem, nemcsak az éhség vitt erre, amúgy is habzsolós voltam. Mivel nem volt miért maradnom, rögtön el is kértem a számlát, de fizetés után még felkerestem a mellékhelyiséget. Azelőtt még sosem jártam itt, habár Noémi mondta, hogy muszáj egyszer bemennem, ilyen érdekes kialakítású mosdót ritkán láthatok. Ahogy beértem, elmosolyodtam: különlegessége csupán a spórolásnak tudható be, koedukált. Csak egy kézmosásra mentem be, azt hiszem arra is csak azért, hogy húzzam valamivel az időt, mielőtt a lakásba megyek, ugyanis fogalmam sem volt, mihez kezdhetnék magammal. A meglepetés akkor ért, amikor már kifelé indultam

volna, a kéztörlőket csak be akartam hajítani a papírkosárba, de megpillantottam mellette egy furcsa, filces rajzot. Elsőre semmi érdekesnek nem tűnt, de mivel imádtam a firmákat, muszáj volt ott maradnom, amíg nem silabizálom ki, mit akar ábrázolni. Elsőre egy keréknek tűnt, mellette vonalakkal, nyilván a sebességét akarta jelezni, de ahogy arrébb húztam a kis szemetest – mivel úgy tűnt, a rajz arra folytatódik, megláttam, hogy egy kis szoborszerű van a jobb alsó sarokban, mellette pedig egy „N” betű.

Szinte biztos voltam benne, hogy azt a parkot akarja ábrázolni... A szökőkúttal, oszlopokkal és szoborral, a rajzoló pedig nem más, mint Noémi. Az sem lehetett véletlen, hogy régen sokat beszélt erről a mosdóról. Legalábbis kétszer biztos, hogy említette. Azt is tudta, hogy az utóbbi években nem jártam ezen a helyen, mégis szóba hozta nemrég, amikor otthon ebédeltük, talán pár hónapja lehetett. Akkor már tervezhette szökését. Azt is tudnia kellett, hiszen ismert, hogy nem fogok egyedül otthon maradni, ha ő elmegy, és mivel Péternél és anyáméknál nem lehetek, csakis a bérlakás jöhet szóba. Meg a kis étterem, a mosdóval és a ködlámpával. Muszáj a parkba mennem... Noémi üzenni akar valamit.

Mint egy rögeszmés, úgy tud hinni valamiben, pedig ateista. Néha fel-alá rohangál a két emelet között, csakhogy bebizonyítsa, ha eléggé odafigyelünk, ha jobban elcsendesedünk, bőrünkön érezhetjük és hallhatjuk, ahogy az északi szél fúj az otthonunkban.

4.

Persze az eső végig zuhogott, én meg ernyő híján bőrig áztam, de nem igazán érdekelt. Lépteim egyre gyorsabbak és izgatottabbak lettek, a végén szinte már futottam, aztán jöttek az ismerős oszlopok, lámpák és lombkoronák, míg a zebra után fel nem bukkant a rideg márvány szökőkút. Szabad pad bőven volt, így sötétedés után már senki sem járt erre, úgyhogy egyszerűen csak leültem, és vártam. Egy ideig fészkelődtem, kényelembe helyeztem magam, majd úgy döntöttem, végig magam elé fogok bámulni – éreztem, még pislognom sem szabad, jó erősen meredek rá a szemben lévő útra, nehogy elmullasszak bármilyen apróságot, bármilyen kis történést, aminek nyilván Noémihez lesz köze. Vagy negyed órát ülhettem így – ha meg az időérzékemet nézzük, ki tudja mennyit –, amikor is az a gondolat ütötte fel bennem a fejét, hogy mi van, ha tulajdonképpen nem is vagyok jó helyen. Mármint jó padon. Körülöttem még legalább öt-hat darab lehetett, mind másfelé néztek, mind üresen álltak. Egy pillanatra azt hittem, meg fogok örülni, de aztán összeszedtem magam, és arra gondoltam, ezt Neki is számításba kellett venni, így nem lesz más dolgom, mint mindegyiknél eltölteni egy-egy negyed órát, majd újra kezdeni a jel megérkezéséig. Ismer engem, tudja, hogy ezt csinálnám. Az óramutató járásával ellentétesen kezdtem – azt hiszem azért, mert eszembe jutott az a ciklon-anticiklon előadása, amikor mindketten meztelenek voltunk, és ő már alig bírta nevetéssel, de könyörgött, hogy legyen a ciklon, és forogjunk együtt ellentétesen, én meg mit tehettem volna –, tehát leültem az általam hatosnak elnevezett padra, és vártam. Velem szemben, távolabb egy szórakozóhely sejtett fel, fiatal diákok koktéloztak és nevetgéltek, mialatt a neonfényben egy hatalmas plazmatévéen egy rúnajós, tisztánlátó és gyógyító férfi éppen csavaró mozdulatokat végzett a levegőben. Emlékszem, mennyit nevtünk Noémivel az ilyen műtéteken, különösen akkor, amikor vizsgaidőszakban egy-egy megmérettetés után mindketten túl fáradtak voltunk ahhoz, hogy valamilyen, a társadalom számára is elfogadható, értelmes dolgot csináljunk.

A következő két pad nem sok mindent rejtett magában: szűk kis utcák húzódtak velük szemben, az egyikben egy hajléktalan végezte a dolgát, a másikban konténerek és kol-dusfészekek álltak. Régen irtóztam az ilyen helyektől és lakóiktól: a szegénységtől, a nyomortól, a piszoktól és az elvárásoktól: legyünk együttérzőek, kedvesek, adakozzunk. Amúgy is úgy éreztem, tiszta becsapás az egész, úgymint alkoholra költik. Aztán Noémi volt az, aki ráébresztett, az életet nem kell ennyire túlbonyolítani, ők kérnek, mi meg adunk. Aztán ha mi kérünk, nekünk adnak. Ez így tényleg sokkal egyszerűbbnek tűnt.

Next stop – gondoltam, és már át is vándoroltam új őrhelyemre. Ez valamivel szórakoztatóbbnak ígérkezett: egy pasi dülöngélt a biciklijével. Valószínűleg többet ivott a kelle-ténél, mindenesetre burleszkbe illő volt, ahogy először a kis sapkáját ejtette le, majd mire újra felevickélt a járműre, a táskája zuhant a földre, és így tovább, ki tudja, még hány per-cen át... Mire nevetés szűrődött ki a mellette lévő ház ablakából, és kijött egy alak: az öccse vagy talán a haverja, szeretettel tolt be az ajtón. Egészen olyan volt, mint amikor együtt tanultunk biciklizni, vagyis én tanítottam Noémit, aki elvileg tudott, de nem volt valami jó egyensúlyérzéke, így belógtunk az egyik sportáruházba, és mivel pénzünk nem volt venni egyet, annak a próbapályáján gyakoroltunk.

Már csak két pad volt hátra, és én tudtam a dolgomat. Közben azon gondolkodtam, mennyire más volt minden Noémivel. Szeretett, és rám hagyta a hülyeségeimet, ezért átment a teszten, és beljebb engedtem, egész lényembe, bensőmbé, és örömmel fogad-tam minden kritikáját, tanácsát, még azt is, hogy elmondta, szerinte nem kellene ott-hagynom az egyetememet, mert lehet, hogy szeretek rajzolni, de a siker nagyon fontos egy férfinak, és meg nem értett művészként könnyen depressziós lehetek. Persze nem követ-tem javaslatát, de igaza volt. Éppen ezért, kapcsolatunk tökéletes bensőségessége miatt volt teljesen érthetetlen, hogy nem vettem észre, mi fog történni. Persze akkoriban már nem beszélgettünk annyit, sőt, ha belegondolok, szinte semmit sem kommunikáltunk abban az utóbbi évben. De előtte is furcsa volt már. Vagyis mondjuk ki, rossz. Egyre több-ször vitatkoztunk, emlékszem, ahogy Noémi megmutatta új arcát is, a rideg, undok Noémit, aki kibékíthetetlen, és emlékszem arra is, ahogy eltörte a tőlem kapott Parker tol-lát, és kezdtek eltűnni azok a kedves gödröcskék, az a felszabadult nevetés az arcáról, a tekintetéről, emlékszem, ahogy bent álltam a fürdőszobában, és a törülközőkre nézve rájöttem, hogy meg sem kérdezzük már, hogy van a másik... És ő sem aggatott többé vidám üzeneteket a hűtőre...

És én beletörődtem ebben az egészbe. Túl fáradt voltam akkor már ahhoz, hogy meg-fejtssem. Helyette felmentem dolgozni, és külön szobába költöztem, a jegygyűrűmet pedig már csak a zsebemben hordtam. Közben a többi ismerősöm is kezdett eltűnni mel-lőlem, hiába hívtam bárkit, sosem vették fel, nem találkoztam senkivel a sarki boltban, számlákon kívül levelet nem kaptam. Észre kellett volna vennem.

Talán azon az éjszakán változatott meg minden, amikor még egy ágyban aludtunk, riad-tan, verejtékezve ébredtem, az óra fél kettőt mutatott, és egyszerre úgy éreztem, vala-mi félelmetes, nagyon gonosz szörny leselkedik ránk a sötétben, és lassan a szívükbe köl-tőzik.

Felejtésnek hívják. Ami hálátlanságot, sértettséget és szürkeséget szül. Alattomos gyilkosként lopakodott óvatlan szívünkbe. Én már rég ateista voltam, de ekkor minden maradék hitemet is elvesztettem. Fogalmam sem volt, miért veszünk össze, miért távo-

Csendélet 3, 2014

lodtunk el egymástól végleg, de azt tudtam, bármi is volt az, nem érte meg. Csak egy dolgot sajnáltam...

De nem tudtam tovább gondolkozni. Hegedűszó csapta meg a fülemet... Eszemet veszítve pattantam fel a padról, és rohantam a hang irányába.

Mert csak azt sajnáltam, hogy valaha elszakadtam Tőle.

5.

Elképesztő tempóban rohantam, és máig elképzelésem sincs, hogy lehet, hogy senkit sem döntöttem fel. A hegedűszó a templomból szűrődött ki.

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld puszta és üres volt a mélység felett, és Isten Lelke a vizek felett lebegett.”

Gyerekkorom óta nem jártam templomban. Noémi nagyon szerette volna, ha egy kis kápolnában tartjuk az esküvőnket, de ha már muszáj volt pap előtt is megházasodnunk, legalább ahhoz ragaszkodtam, hogy szabad téren legyen. Nem tudom, miért kerültem ennyire Isten házába, hiszen gyerekként sokat jártam templomba. Tizenhét lettem, mire

kezdtem úgy érezni, szavaink nem nyernek meghallgattatást. Ha sötét van, egyedül vagyunk. Ez idő tájt halt meg a nagyapám is.

De most újra itt vagyok. A templomban félhomály volt és csend. Nem szólt már a hegedű, és nem volt senki mellettem. Én még is feszülten várok, és éreztem, valami történni fog. Valaminek történnie kell. Abban a pillanatban, hittem, hogy Noémi itt lesz, csak egy perc vagy kettő, de meghallom cipői kopogását, meglátom vidám mosolyát, ahogy mellém ér.

És valóban, ekkor cipőkopogást hallottam. Nem olyan szaporát, amilyenre gondoltam, de nem számított. Becsuktam a szemem, és vártam. Jázminillatot éreztem, a szívem szaporán vert. Közeledett felém.

Ekkor viszont meglepő dolog történt. A kis cipőkopogás mellé valami más is társult. Egy hasonló zaj, de mélyebb, ütemesebb, mint amikor valaki megkocogtatja egy bottal a kockaköveket. Kinyitottam a szemem, és döbbenetesen vettem észre, hogy nem Noémi igyekszik a bordó templomszőnyegen felém, hanem egy idős, kosztümes néni, és egy öltönyös, sétatálcával járó bácsi lépdel el mellettem az oltár felé. A szívem összeszorult, de nem rohantam ki a templomból... Maradnom kellett.

Mert abban a pillanatban, a karzaton felcsendült a hegedűszó. Nekünk játszották, a mi esküvőnkön Bachot, és most is hozzánk szólt, ugyanúgy, mint a két lépdelő alaknak. Az asszony hajába fűzte a kék gyöngyöket, amiket még Édesanyja hagyott rá, és régi menyasszonyi csokrába friss jázminokat tűzött. Még őrizte az a régi, égszínű kendőt, amit a férfi most zakójába tett, így haladtak az oltár felé. Nem értek egymáshoz, hisz nem lett volna illő, de mégis, ahogy karjaikat testük mellett pihentették, ujjakkal a levegőben végig a másikat keresték. Majd lopva, amikor helyükre értek, és a hölgy kissé megbotlott, egymáshoz kaptak, így egyesülve végre. Nem kísérte őket senki, csak oldalról lépett elő, egy szelíd, őszhalántékú pap, hogy megerősítse fogadalmukat.

„Ezért elhagyja a férfi apját, és anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és egy testté lesznek.”

A szertartás tömör volt, a plébános elfáradt a végére, de a két szempár végig egymásba kapaszkodott, boldog mosolygásuk nem múlt el, mikor a végén komótosan, csöndesen kilépkedtek a teremből. Nem hiszem, hogy sok volt nekik hátra, de nem féltek, mert valahol, egymásban megéreztek az örökkévalóságot... Az ajtó bezárult.

Egészen mostanáig kellett várnom, hogy megértsem, minden élőnek sorsa van, s rendeltetésük nem órákban mérhető. Noémi hiányát azért nem bírtam elviselni, mert fáj elvesztegetett múltunk. Most már tudom, hogy ha nem önmegvalósításra, önsajnálatra és önsorsrontásra fordítom utolsó éveink pillanatait, akkor azt az időt vele tölthetem, és elfogadhatom halálát. De így nem tudtam. Mert nem voltam képes megbocsátani magamnak.

De nem is kellett. Mert Ő a házába hívott, és feloldozott engem. Lassan sírni kezdtem.

Ez volt az első imám.